

Instructional Technology and Lifelong Learning: Trends, Opportunities and Challenges in Theses dealing with the Use of Technology in the Context of Lifelong Learning

Hatice YILDIZ DURAK *¹ , Aykut DURAK ²

* Corresponding Author, hatyil05@gmail.com

¹ Bartın University, Bartın, Turkey, hatyil05@gmail.com,

² Ministry of National Education, Bartın, Turkey, aykdur78@gmail.com

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 01/05/2020

Accepted: 19/06/2020

Published: 24/06/2020

Keywords:

Lifelong learning,

Adult education,

Instructional technologies

ABSTRACT

The use of information technologies has become widespread in all educational levels, especially with the pandemic process. These technologies provide opportunities such as expanding access opportunities, improving interaction, improving the quality of learning, encouraging the utilization of learning opportunities, diversifying opportunities and providing opportunities for equal opportunity to acquire new knowledge skills, especially in adult education. When the literature is analyzed, it is seen that the studies that look at the holistic use of these technologies in the context of lifelong learning are very limited. As a matter of fact, in order to better benefit from lifelong learning opportunities, it is considered important to consider the opportunities of instructional technology and to evaluate the difficulties. In this context, this study conducted in Turkey postgraduate thesis examining the lifelong learning context of emerging trends in technology use in the subject area thesis, aimed to examine the opportunities and challenges. For this purpose, "lifelong learning + technology; "Lifelong learning + technology; Research was carried out using the keywords "lifelong learning + technology". 28 theses were examined according to the purpose and 11 theses were eliminated and it was decided to examine 17 theses. For the analysis of the identified theses, the education level of the participants, the age levels of the participants, the learning area discussed, the instructional technology used, the variables discussed, the opportunities offered by digital technologies and the difficulties in using digital technologies were examined. The findings are presented in tables and graphs using frequencies and percentages. As a result of the research, it has been observed that digital technologies provide important opportunities in the context of lifelong learning as well as bringing some difficulties.

Öğretim Teknolojisi ve Hayat Boyu Öğrenme: Hayat Boyu Öğrenme Bağlamında Teknoloji Kullanımını Ele Alan Tezlerde Ortaya Çıkan Eğilimler, Fırsatlar ve Zorluklar

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş: 01/05/2020

Kabul: 19/06/2020

Yayın: 24/06/2020

Anahtar Kelimeler:

Hayat boyu öğrenme,

Yetişkin eğitimi,

Öğretim teknolojileri,

ÖZET

Tüm eğitim kademelerinde özellikle pandemi süreciyle birlikte bilişim teknolojilerinin kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu teknolojiler özellikle yetişkin eğitiminde erişim olanaklarını genişletmek, etkileşimini geliştirmek, öğrenme kalitesini artırmak, öğrenme olanaklarından yararlanmasını teşvik etmek, yeni bilgi beceriler edinmek için fırsatları çeşitlendirmek ve fırsat eşitliği şansı sunmak gibi olanaklar sağlar. Alanyazın incelendiğinde ise bu teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında kullanımına bütüncül şekilde bakan çalışmaların çok kısıtlı olduğu görülmüştür. Nitekim hayat boyu öğrenme olanaklarından daha iyi yararlanabilmek için öğretim teknolojisinin fırsatlarının ele alınması ve zorluklarının ise değerlendirilmesi önemli görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada Türkiye’de yapılmış lisansüstü tezleri incelenerek hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde ortaya çıkan eğilimler, fırsatlar ve zorlukların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında ulusal tez veri tabanlarında gelişmiş arama seçenekleri yardımıyla “hayat boyu öğrenme + teknoloji; “yaşam boyu öğrenme + teknoloji; “lifelong learning + technology” anahtar kelimeleri kullanılarak araştırma yapılmıştır. 28 tez amaca göre incelenmiş, amaç dışı 11 tez elenerek 17 tezin incelenmesine karar verilmiştir. Belirlenen tezlerin analizi için katılımcıların eğitim düzeyi, katılımcıların yaş düzeyleri, ele alınan öğrenme alanı, kullanılan öğretim teknolojisi, ele alınan değişkenler, dijital teknolojilerin sunduğu fırsatlar ve dijital teknolojilerin kullanımındaki zorluklar temaları altında inceleme yapılmıştır. Bulgular frekans ve yüzdelerin kullanıldığı tablo ve grafiklerle sunulmuştur. Araştırma sonucunda dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında önemli fırsatlar sağlamanın yanı sıra bazı zorlukları da beraberinde getirdiği görülmüştür.

1. Giriş

Pandemi süreciyle birlikte eğitimde acil uzaktan eğitim zorunlu hale gelmiştir. K-12’den üniversite düzeyine kadar tüm eğitim kademesinde birçok web tabanlı uygulama, sanal öğrenme çevresi vb. yaygın şekilde kullanılmaktadır. Öğretim teknolojisi tüm eğitim kademelerinde önemli hale gelse de özellikle yetişkin eğitimi ve yaşam boyu eğitim için önemi anlaşılammıştır (Holford, Jarvis, Milana, Waller, & Webb, 2014). Bu bağlamda yetişkin eğitiminde hayat boyu öğrenme olanaklarından daha iyi yararlanabilmek için öğretim teknolojisinin fırsatlarının ele alınması ve zorluklarının değerlendirilmesi önemli görülmektedir. Bilgi toplumunda her bireyin bilişim teknolojilerinden yararlanması için bu dijital teknolojilerin yarattığı fırsatlar ve zorlukların farkında olunması önemlidir ve hayat boyu öğrenme kavramının önemini arttırmaktadır (Yıldız Durak & Tekin, 2020). Nitekim öğretim teknolojileri hayat boyu öğrenen bireylerin erişim olanaklarını genişletmek, etkileşimini geliştirmek, öğrenme kalitesini artırmak, öğrenme olanaklarından yararlanmasını teşvik etmek, yeni bilgi ve beceriler edinmek için fırsatlarını çeşitlendirmek ve fırsat eşitliği şansı sunmak gibi olanaklar sunar (Şahin &

Yıldız-Durak, 2018). Hylén (2015) hayat boyu öğrenme bağlamında bilişim teknolojilerinin kullanımının giderek artmasının temelde üç nedeni olduğunu belirtmiştir. İlk neden bilişim teknolojileri öğrenmeyi geliştirme kapasitesine sahip olmasıdır. İkinci neden bilişim teknolojilerinin öğrenme fırsatlarına erişimi genişletebilir potansiyele sahip olmasıdır. Sonuncu neden ise bilişim teknolojilerini hayat boyu öğrenme bağlamında kullanırken bu teknolojilerin, bireylerin günümüz toplumunda yaşamak ve çalışmak için gerekli ve çok önemli olan dijital becerilerini de kazanmasına fırsat sağlamadır.

Bununla birlikte hayat boyu öğrenme bağlamında öğretim teknoloji kullanımında çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklardan ilki yetişkinlerin mesleki ve kişisel gelişim gereksinimlerini giderecek, kısıtlı zamanlarında beklentilerini karşılayacak düzeyde yeterince öğrenme içeriği ve materyalinin bulunmamasıdır (Gökkaya, 2014). Öte yandan yetişkinlerin farklı arka plan bilgi, beceri ve yeterliklerinden dolayı bireyselleştirilmiş öğrenme ortamlarına ihtiyaç duyması ve bu ihtiyacın gözardı edilmesidir (Yuqin, 2014). El Emrani, El Merzouqi ve Khaldi'ye (2017) göre ise yetişkinlerin yaş düzeyindeki farklılaşmanın öğretim teknolojilerinden yararlanma düzeyini ciddi oranda etkilemesi, öğrenme çevresine kayıtsız kalması, öğrencilerin ön gereksinimlerin ve arkaplan bilgi beceri ve yeterliklerini modelleme çalışmalarının yapılmaması ve bireyselleştirilmiş, öğrenme stilleri uygun bir yöntemin sunulmaması hayat boyu öğrenme bağlamında öğretim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili zorluklardır. Bu bağlamda öğrenme süreci verimliliğini artırmak ve daha iyi bir zaman ve bilgi yönetimi sağlamak için öğrenen modellenmesi yapılarak uyarlanabilir hale getirilmesi önerilmiştir. Öte yandan bireylerin özelliklerine dayalı olarak öğrenme topluluğu içinde özellikle yetişkinlerin olumsuz tepkiler alması onları öğrenme ortamından uzaklaştırabilir (Gökkaya, 2014). Bir diğer önemli zorluk ise bireylerin e-öğrenme olanaklarından yararlanmak için yeterli öz yönetimli öğrenme becerisine sahip olmaması ve kursu terk etme oranlarının yüksek olmasıdır (Loizzo, Ertmer, Watson, & Watson, 2017). Tüm bu durumlardan hareketle dijital çağda bireylerin hayat boyu öğrenme olanaklarından yararlanması için öğretim teknolojilerinin birçok fırsat sunmasının yanı sıra bazı zorlukları da barındırdığı söylenebilir. Bu durumun farkında olmak hayat boyu öğrenme bağlamında yapılacak girişimlerde dijital teknolojilerin ne şekilde kullanılacağı ile ilgili yol gösterici olacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Türkiye'de yapılmış lisansüstü tezleri incelenerek hayat boyu öğrenme bağlamında dijitalleşme sürecinde tezlerde ortaya çıkan eğilimler, fırsatlar ve zorlukların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde katılımcıların profili, eğitim ve yaş düzeyleri nasıldır?
2. Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde ele alınan öğrenme alanları nedir?
3. Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde varsa kullanılan öğretim teknolojisi nedir?
4. Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde ele alınan değişkenler nelerdir?
5. İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme açısından sunduğu fırsatlar nelerdir?
6. İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenmede kullanımındaki zorluklar nelerdir?

2. Yöntem

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modelinde incelenen durum/olay ya da konuyla ilgili mevcut durum ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır (Şimşek, & Yıldırım, 2011). Bu çalışma bağlamında Türkiye’de hayat boyu öğrenmede teknoloji kullanımıyla ilgili tezler incelenmiş ve tezlerde ortaya çıkan eğilimler, fırsatlar ve zorluklar raporlanmıştır.

Bu araştırmada betimsel tarama modeli bağlamında verilerin toplanması için belge incelemesi kullanılmıştır. Ulusal tez merkezindeki tezler hayat boyu öğrenme ve teknoloji konularını ele alma durumu bakımından filtrelenmiş ve filtrelenen tezlerin amaca uygunluğu kontrol edilmiştir. Tezlerin taranması için ulusal tez veri tabanlarında gelişmiş arama seçenekleri kullanılmıştır. Ulusal tez merkezinde “hayat boyu öğrenme + teknoloji; “yaşam boyu öğrenme + teknoloji; “lifelong learning + technology” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. 28 tez amaca göre incelenmiş, amaç dışı 11 tez elenerek 17 tezin incelenmesine karar verilmiştir. Amaca uygun olarak belirlenen tezler “katılımcıların eğitim düzeyi, katılımcıların yaş düzeyleri, ele alınan öğrenme alanı, kullanılan öğretim teknolojisi, ele alınan değişkenler, dijital teknolojilerin sunduğu fırsatlar ve dijital teknolojilerin kullanımındaki zorluklar” bakımından incelenmiştir. Bu çalışma 2020 yılı mayıs ayı içinde yapılmıştır. Yapılan tarama çalışmaları 2016 yılından bu zamana kadar olan 5 yıllık süreç içinde yapılan çalışmaları kapsamaktadır.

Çalışmalar incelenerek amaç bağlamında belirlenen temalar altında kodlamalar yapılmıştır. Kodlamalar iki araştırmacı tarafından yapılmış ve kodlamada örtüşmeyen kısımlar üzerinde tartışılarak üzerinde uzlaşılan

kodlara yer verilmiştir. Yapılan kodlamalar tamamlandıktan sonra ilgili tema altında frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular grafik ve tablolar kullanılarak araştırma problemlerinin sırasına uygun şekilde sunulmuştur.

3. Bulgular

3.1. İncelenen tezlerde katılımcıların profil ve eğitim düzeyleri

Araştırmanın birinci alt problemi “Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde katılımcıların profili, eğitim ve yaş düzeyleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. İlgili bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı Özelliklerinin Dağılımı

Seçenekler	f	Çalışma
Katılımcılar Öğrenciler (ortaokul öğrencileri, üniversite öğrencileri, kara harp okulu öğrencileri, yetişkin açık öğretim fakültesi öğrencileri)	4	(Gümüş, 2016; Küçükyılmaz, 2016; Özgüven, 2019; Topdağı, 2019)
Öğretmenler	3	(Abbak, 2018; Çam, 2017; Öçal, 2017)
Öğretmen adayları	1	(Selçuk, 2016)
Okul/Halk Eğitim Merkezi Müdürleri	2	(Gürkan, 2017; Özkorkmaz, 2016)
Yöneticiler, uzmanlar ve öğretmenler, yetişkinler	1	(Atasoy, 2018)
Öğretim elemanı+ lisans öğrencisi	1	(Balbal, 2016)
Ebeveynler	2	(Durak, 2019; Öçal, 2017)
Geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinler	1	(Uslu, 2019)
Belediye çalışanları	1	(Akpınar, 2019)
Herhangi bir özellik belirtilmemiş	1	(Demirer, 2019)

Tablo 1 incelendiğinde tezlerde ele alınan katılımcıların daha çok öğrencilerden seçildiği görülmektedir. Öğrencilerin ise ortaokul öğrencileri (Topdağı, 2019), kara harp okulu öğrencileri (Küçükyılmaz, 2016), üniversite öğrencileri (Özgüven, 2019; Selçuk, 2016), ve yetişkin açık öğretim fakültesi öğrencilerinden (Gümüş, 2016) oluştuğu görülmektedir. Öte yandan öğretmen (Abbak, 2018; Çam, 2017; Öçal, 2017) ve öğretmen adaylarının

(Selçuk, 2016) sıklıkla seçildiği söylenebilir. Gürkan (2017) ve Özkorkmaz (2016) tarafından yapılan çalışmalarda okul ve Halk Eğitim Merkezi müdürleri katılımcı olarak seçilirken, Atasoy (2018) tarafından yapılan çalışmada yöneticiler, uzmanlar ve öğretmenler, yetişkinlerden Balbal'nın (2016) çalışmasında ise öğretim elemanı ve lisans öğrencilerinden çeşitleme yapılarak veriler toplanmıştır. Ebeveynler Durak (2019) ve Öçal'ın (2017) çalışmasında katılımcı olarak belirlenirken, Uslu (2019) geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinleri katılımcı olarak seçmiştir. Akpınar (2019) belediye çalışanları ile çalışırken, herhangi bir katılımcı özelliği belirtmeyen bir çalışma da (Demirer, 2019) vardır.

Tablo 2. Katılımcı Sayısının Dağılımı

	Seçenekler	f	Çalışma
Katılımcı Sayısı	31-100 arası	4	(Balbal, 2016; Küçükylmaz, 2016; Özgüven, 2019; Uslu, 2019)
	101-300 arası	3	(Akpınar, 2019; Gürkan, 2017; Özkorkmaz, 2016)
	301-1000 arası	6	(Abbak, 2018; Çam, 2017; Durak, 2019; Öçal, 2017; Selçuk, 2016; Topdağı, 2019)
	1001 ve üstü	2	(Atasoy, 2018; Gümüş, 2016)
	Belirtilmemiş	1	(Demirer, 2019)

Tablo 2'ye göre katılımcı sayısı çoğunlukla 301 ile 1000 arasında değişiklik göstermektedir (Abbak, 2018; Çam, 2017; Durak, 2019; Öçal, 2017; Selçuk, 2016; Topdağı, 2019). Yine 31 ile 100 arasında katılımcı sayısının yoğun olduğu görülmektedir (Balbal, 2016; Küçükylmaz, 2016; Özgüven, 2019; Uslu, 2019). Katılımcıların yaşlarına bakıldığında 11-20 yaş aralığında bir grupla çalışan bir çalışma (Topdağı, 2019) olduğu saptanmıştır. İncelenen diğer tez çalışmaları genel olarak 16- 65 yaş arası katılımcıları araştırmaya dahil etmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Eğitim Düzeyleri

	Seçenekler	f	Çalışma
Eğitim Düzeyi	Ortaokul	1	(Topdağı, 2019)
	Lise	1	(Küçükyılmaz, 2016)
	Lisans	4	(Gümüş, 2016; Küçükyılmaz, 2016; Özgüven, 2019; Selçuk, 2016)
	Tüm eğitim kademelerinden	2	(Akpınar, 2019; Atasoy, 2018; Öçal, 2017)
	Ön lisans-Lisans-Lisansüstü	5	(Abbak, 2018; Balbal, 2016; Çam, 2017; Özkorkmaz, 2016; Uslu, 2019)
	Belirtilmemiş	3	(Çavdar Ataman, 2019; Demirer, 2019; Gürkan, 2017)

Tablo 3'e göre katılımcıların çeşitli eğitim kademelerinden olduğu görülmektedir (Abbak, 2018; Akpınar, 2019; Atasoy, 2018; Balbal, 2016; Çam, 2017; Öçal, 2017; Özkorkmaz, 2016; Uslu, 2019). Bazı çalışmalarda katılımcıların eğitim düzeyi ortaokul (Topdağı, 2019), lise (Küçükyılmaz, 2016) ve lisans (Gümüş, 2016; Küçükyılmaz, 2016; Özgüven, 2019; Selçuk, 2016) düzeyindedir ve hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımıyla ilgili çalışmalarda K-12 düzeyinin çok sık ele alınmadığı söylenebilir..

Tablo 4. Çalışmanın Gerçekleştirildiği Bölge

	Seçenekler	f	Çalışma
Çalışmanın Gerçekleştirildiği Bölge	Kırsal	0	-
	Kentsel	6	(Balbal, 2016; Çavdar Ataman, 2019; Küçükyılmaz, 2016; Öçal, 2017; Özgüven, 2019; Uslu, 2019)
	Diğer (karma)	3	(Durak, 2019; Gümüş, 2016; Selçuk, 2016)
	Belirtilmemiş	6	(Atasoy, 2018; Çam, 2017; Demirer, 2019; Gürkan, 2017; Özkorkmaz, 2016; Topdağı, 2019)

Tablo 4'e göre araştırmaların yapıldığı veya odaklanılan bölgelerin genellikle kentsel bölgeler olduğu görülmektedir (Balbal, 2016; Çavdar Ataman, 2019; Küçükyılmaz, 2016; Öçal, 2017; Özgüven, 2019; Uslu, 2019).

Üç çalışmada (Durak, 2019; Gümüş, 2016; Selçuk, 2016) kırsal ve kentsel bölgelerde araştırma yapılmıştır. İncelenen çalışmalarda sadece kırsal bölgelere odaklanılmaması dikkat çekicidir.

3.2. İncelenen tezlerde ele alınan öğrenme alanları

Araştırmanın ikinci alt problemi “Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde ele alınan öğrenme alanları nedir?” şeklinde belirlenmiştir. İlgili bulgular Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Çalışmalarda Ele Alınan Öğrenme ya da Konu Alanları

Seçenekler	f	Çalışmalar
Öğrenme ya da ele alınan konu alanları	6	(Atasoy, 2018; Çam, 2017; Gürkan, 2017; Öçal, 2017; Özkorkmaz, 2016; Selçuk, 2016)
Yabancı dil eğitimi	2	(Çavdar Ataman, 2019; Küçükylmaz, 2016)
Türkçe dil eğitiminde teknoloji kullanımı	1	(Uslu, 2019)
Dijital ebeveynlik	1	(Durak, 2019)
Okuryazarlık Becerileri (Bilgi Okuryazarlığı)	1	(Özgüven, 2019)
Bilişim teknolojileri	1	(Topdağı, 2019)
Mesleki ve Teknik Eğitim	1	(Demirer, 2019)
Bulanık Mantık	1	(Balbal, 2016)
Açık ve uzaktan öğrenme	1	(Gümüş, 2016)

Tablo 5 incelendiğinde çalışmada incelenen çalışmaların çoğunda bilgi, beceri ve yeterliklerin (f=6) kullanıldığı anlaşılmaktadır (Atasoy, 2018; Çam, 2017; Gürkan, 2017; Öçal, 2017; Özkorkmaz, 2016; Selçuk, 2016). Üç çalışmada da dil eğitimi alanlarında uygulamalar yapılmıştır (Çavdar Ataman, 2019; Küçükylmaz, 2016; Uslu, 2019).

3.3. İncelenen tezlerde varsa kullanılan öğretim teknolojisi

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Türkiye’de yetişkin eğitiminde teknoloji kullanımını ele alan tezlerde varsa kullanılan/ incelenen öğretim teknolojisi nedir?” şeklinde belirlenmiştir. İlgili bulgular Tablo 6’de sunulmuştur.

Tablo 6. Kullanılan/ incelenen öğretim teknolojisi

	Seçenekler	Çalışma
Kullanılan/İncelenen öğretim teknolojisi	Video, ses içeren çoklu ortam materyalleri	(Uslu, 2019)
	Moodle	(Uslu, 2019)
	Tablet, Bilgisayar Telefon (Uygulamalar; whatsapp, viber, facetime, Messenger,vb) Sosyal Medya (Facebook, Twitter vb.) E-Posta	(Uslu, 2019)
	İnternet ve uygulamaları	(Durak, 2019; Gümüş, 2016)
	Yazılım programları	(Çavdar Ataman, 2019)
	Temel bilgi teknolojilerini kullanımı (eposta kullanımı, ofis programları kullanımı, sunu programları, depolama araçlarının kullanımı, donanımsal özellikler, tablet akıllı telefon kullanımı)	(Topdağı, 2019)
	Youtube	(Küçükyılmaz, 2016)
	Açık ve uzaktan öğrenme ortamları	(Gümüş, 2016)

Tablo 6’ya göre incelenen çalışmalarda video, ses içeren çoklu ortam materyalleri, öğrenme yönetim sistemi Moodle, tablet, bilgisayar, telefon (uygulamalar; Whatsapp, Viber, facetime, messenger,vb), sosyal medya (Facebook, Twitter vb.), e-posta (Uslu, 2019), İnternet ve uygulamaları (Durak, 2019; Gümüş, 2016), yazılım programları (Çavdar Ataman, 2019), temel bilgi teknolojileri kullanımı (eposta kullanımı, ofis programları kullanımı, sunu programları, depolama araçlarının kullanımı, donanımsal özellikler, tablet akıllı telefon kullanımı) (Topdağı, 2019), youtube (Küçükyılmaz, 2016) ve açık ve uzaktan öğrenme ortamları (Gümüş, 2016) ele alınmıştır.

3.4. İncelenen tezlerde ele alınan değişkenler

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Türkiye’de hayat boyu öğrenme bağlamında teknoloji kullanımını konu alan tezlerde ele alınan değişkenler nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 7. Çalışmalarda Ele Alınan Değişkenler

Seçenekler	Çalışma
Ele alınan değişkenler	(Uslu, 2019)
Teknoloji kullanım durumu	(Uslu, 2019)
Ebeveynlerin çocukların internet kullanımında arabuluculuğu, dijital veri güvenliği farkındalığı	(Durak, 2019)
Yaşam boyu öğrenme eğilimleri teknolojik kabul ve kullanım düzeyleri	(Akpınar, 2019)
Kendi kendine öğrenme	(Çavdar Ataman, 2019)
Bilgi okuryazarlığı	(Özgüven, 2019)
Bilişim teknolojileri kullanım yeterlikleri, hayat boyu öğrenme tutumları	(Topdağı, 2019)
Mesleki ve teknik eğitim modeli	(Demirer, 2019)
Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri	(Abbak, 2018)
PIAAC (sözel, sayısal ve teknoloji yoğun ortamlarda problem çözme beceriler)	(Atasoy, 2018)
Teknoloji liderliği yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri	(Gürkan, 2017)
Dijital okuryazarlık yeterlikleri	(Öçal, 2017)
Öğretmen öz yeterlikleri, hizmet içi eğitim gereksinimleri, yaşam boyu öğrenme eğilimleri, teknolojik pedagojik alan bilgisi, teknolojiye yönelik tutum	(Çam, 2017)
Yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, öz-yeterlik inanç	(Selçuk, 2016)
Dil yeterlikliği	(Küçükıılmaz, 2016)
Öğrenme stili, bulanık mantık	(Balbal, 2016)
Hayat boyu öğrenme yeterlik algıları	(Özkorkmaz, 2016)
Açık ve uzaktan öğrenmeyi tercih etme nedenleri	(Gümüş, 2016)

Çalışmalarda hayat boyu öğrenme ve teknoloji kullanım yeterlikleri ile ilgili farklı boyutlar ve değişkenler ele alınmıştır. Bu değişkenlerin listesi Tablo 7’te sunulmuştur.

3.5. İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme açısından sunduğu fırsatlar

Araştırmanın beşinci alt problemi “İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin yetişkin eğitimi açısından sunduğu fırsatlar nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu araştırma çerçevesinde yapılan tarama sonucunda dijital teknolojilerin yetişkin eğitimi açısından sunduğu birçok fırsat olduğu raporlanmıştır. Uslu (2019) tarafından yapılan çalışmada dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında sunduğu fırsatlar; çoklu ortam imkânlarını sunması, derse hazırlanırken ve işlerken kolaylık sağlaması, soyut kavramları somutlaştırması, öğrencileri motive etmesi, eğitim yönetimi, görsel ve işitsel ortamlar sunması, zaman kazandırması, hazır materyaller sunması, öğrencilerin dikkatini çekebilmesi ve öğrencilere ilişkin bilgilerin tutulması ve erişilmesi şeklinde özetlenmiştir. Çavdar Ataman (2019) yazılım programlarının sınıfta bilgileri pekiştirme amaçlı kullanımının yararlı olmasını fırsat olarak vurgulamıştır. Özgüven (2019) bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde dijital teknolojilerin önemli bir rolü olduğu belirtilmiştir. Hayat boyu öğrenme tutumunun artırılması için bilişim teknolojileri kullanım yeterlikleri, özyeterlikleri ve bu teknolojilerden yararlanma düzeyi önemlidir. Yetişkin eğitimi bağlamında düşünülmemesi ve hayat boyu öğrenme becerilerinin geliştirilmesi için çocukların bilişim teknolojileri yeterliklerinin geliştirilmesine odaklanması fırsatlar sağlayacaktır (Topdağı, 2019).

Demirer (2019) mesleki eğitimin dijital teknolojilerin gelişimiyle bütüncül olarak ele alınmasının fırsatlar sunacağını belirtmiştir. Öçal (2017) ise çocukların sahip olduğu teknolojik araçlarla etkileşimi onların bilgisayar okuryazarlık düzeylerine katkılarına, Çam (2017) ise dijital teknolojileri kullanım farkındalığının bireylerindijital okuryazarlık yeterliklerini ve tutumlarını olumlu etkilerinin olduğuna değinmiştir.

Küçükylmaz (2016) özellikle video paylaşım ortamlarında çok çeşitli ve zengin bilgi kaynaklarının var olmasının, öğrenme ortamlarının daha esnek ve daha ulaşılabilir olması, video paylaşım ortamları bireylerin dil öğrenmek için sadece yüzyüze sınıf ortamlarına gerek olmaksızın yaşam boyu öğrenme konusunda olanaklara ve farkındalığına olanak tanmasının önemli fırsatlar sunduğunu belirtmiştir. Balbal (2016) ise öğrenmenin hızlı, kolay ve en yüksek verimde olabilmesi için , bireysel özelliklere uygun içerikler sunulabilmesi açısından dijital teknolojilerin olanaklar sunmasına odaklanmıştır. Bilişim teknolojilerinin kullanma durumlarının hayat boyu öğrenmede başarılı olma ve sürdürülebilir hayat boyu öğrenmeye katılım göstermede çok etkilidir.(Özkorkmaz,

2016). Son olarak Gümüş (2016) ise açık ve uzaktan öğrenmenin, örgün öğretime ulaşmada yaşanan zorluklar ve kısıtlı imkânları yetişkin bireyler için ortadan kaldırması, esnek yapı (zaman ve mekan açısından), yeni kariyer fırsatları ve çeşitlilik sunması açısından dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenmedeki rolüne vurgu yapmıştır.

3.6. İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında kullanımında yaşanan zorluklar

Araştırmanın altıncı alt problemi “İncelenen tezlerde raporlanan dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında kullanımındaki zorluklar nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda ilgili soruya yanıt bulmak için konu ile ilgili incelenen tezlerde dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenmede kullanımındaki zorluklar incelenmiştir. Araştırmada değinilen zorluklara bakıldığında; Uslu (2019) ortaya çıkan zorlukları; basılı eğitim materyallerinin eksikliğine, sunulan kaynaklar ile teknoloji kullanımı arasında yeterli düzeyde paralelliğin bulunmaması, öğrencilerin sahip olduğu birtakım teknolojik olanaksızlar, öğretmenlerin mevcut dijital ortamların çeşitliliğine rağmen, PowerPoint gibi çok sınırlı uygulamaları kullandıkları ve yenilikçi ortamlardan yararlanmalarını olarak listelemiştir. Öte yandan ilgili çalışmada kadınların çocuklarını bırakacak bir yer bulamamalarından dolayı derse bebek ve çocukları ile geldiğini, bu durumun ise başta odaklanma sorunu olmak üzere sınıf yönetimini ilgilendiren sorunlara yol açmasının da bir sorun olarak ortaya çıktığına değinilmiştir. Çavdar Ataman (2019) eğitimde teknoloji kullanımının rehber olarak öğretmenin yerini tutamamasına, Abbak (2018) öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerini ve yaşam boyu öğrenme yeterliklerini, mesleki gelişimlerini destekleyecek hizmetçi eğitimlerin gerekliliğine değinmiştir.

Atasoy (2018) ise Türkiye’de yetişkinlerin basit düzeyde bilgisayar teknolojilerini kullanabildiklerini belirtmiştir. İlgili çalışmada bireylerin ileri düzey bilgisayar ve iletişim teknolojilerini kullanmada ve problem çözümede yeterli olmamaları, teknoloji yeterliklerinin gelişiminde yapılan değişimlerin biçimsel olması ve verimlilik ve kaliteye yeterli katkı sağlayamaması, bilişim teknolojilerindeki yeniliklerin eğitim kurumlarınca farkında olunmaması, yakından takip edilememesi ya da geç uygulanması, bilinçli teknoloji kullanıcılara ve medya okuryazarlığı eğitimine gereksinimlerin olmasını önemli zorluklar olarak listelemiştir. Gürkan (2017) teknoloji liderliği yeterliklerinin okul kademelerine göre farklılaşması ve bunun da tüm paydaşların hayat boyu öğrenme yeterliklerine etkileyebileceğini belirtmiştir. Öçal (2017) “yaşanılan yerleşim birimine bağlı olarak teknolojik fırsatlar farklılaşmasının bir zorluk olduğuna değinmiştir. Aynı zamanda kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin mesleklerinin büyük bölümünü geçirdikleri yıllarda dijitalleşme oranının bu güne göre düşük olması, kullanılan dijital teknolojilerin çeşitliliğin azlığı, bilişim teknolojilerine erişimin zorluğu, teknoloji alanıyla ilgili hizmet-içi

eğitimlerin sınırlığı dijital okuryazarlık bakımından bu gruptaki öğretmenlerin kendilerini daha yetersiz hissetmelerinin nedenleri de öne çıkan zorluklar arasındadır. Öte yandan Özkorkmaz (2016) yaş değişkenine bağlı teknoloji kullanım ve yeterliklerinde farklılıkların dijital teknolojilerden yararlanmayı etkilemesinin göz önünde bulundurulmasına dikkat çekmiştir. Çam (2017) tarafından öğretmenlere teknolojik pedagojik alan bilgisi konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması ve teknoloji entegrasyonuna yönelik eğitim ve örneklerin artırılması önerilmiştir. Öğretmen adaylarının yetiştirildiği kurumlarda teknolojide temel yeterliklerin kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapılması kritik öneme sahiptir (Selçuk, 2016).

4. Sonuç ve Öneriler

Yapılan çalışmalar incelendiğinde yetişkinlere yönelik tasarım geliştirme ve uygulamaya yönelik teknoloji tabanlı uygulama çalışmalarının yeterince zengin olmadığı görülmektedir. Katılımcıların seçiminde genellikle öğrencilerin tercih edilmesi dikkat çeken bir diğer noktadır. Katılımcı sayısının çoğunlukla 100 ve üzerinde olduğu, dolayısıyla incelenen çalışmalarda geniş katılımcı gruplarıyla çalışmaya özen gösterildiği söylenebilir. İncelenen çalışmalarda sadece kırsal bölgelere odaklanılmaması dikkat çekicidir. Bu bağlamda konu ile ilgili kırsal kesimlerde hayat boyu öğrenme ve teknoloji kullanım çalışmalarını derinlemesine inceleyen çalışmalar açısından alanyazında bir boşluk olduğu değerlendirilebilir. Gelecek çalışmalarda bu konu ele alınabilir.

Araştırmada incelenen çalışmaların çoğunda bilgi, beceri ve yeterliklere odaklanıldığı görülmüştür. Fırsatlar değerlendirildiğinde dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında, kişiselleştirilmiş öğrenme olanakları sunması, esnek, etkili, verimli eğitim fırsatı sağlaması, zaman mekan kısıtı olmaksızın bilgi, beceri ve yeterliklerin geliştirilmesini olanaklı kılması, çoklu ortam öğeleri sunması öne çıkmaktadır. Zorluklar değerlendirildiğinde, dijital teknolojilerin hayat boyu öğrenme bağlamında, yaş ve yaşanan bölgeye bağlı olarak sayısal uçurumun fırsat eşitsizliği oluşturması, alt yapı olanaklarının kısıtlı olması, kültürel ve inançla ilgili durumlar, yetişkinlerin öğrenme ortamına getirdiği bilgi, beceri ve yeterlik düzeylerinin öğrenme olanaklarından faydalanmasına engel oluşturması, maddi durumla ilgili sorunlar, farkındalık durumları sıralanabilir.

Etik Beyan ve Çıkar Çatışması

Bu çalışmanın, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarından bilimsel etik ilke ve kurallarına uygun davrandığımızı; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimizizi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimizizi; kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımızı, çalışmanın Committee on Publication Ethics (COPE)'

in tüm şartlarını ve koşullarını kabul ederek etik görev ve sorumluluklara riayet ettiğimizi beyan ederiz. Makalemizde çıkar çatışma yoktur.

5. Kaynakça

- Abbak, Y. (2018). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Akpınar, H., H. (2019). *Belediye çalışanlarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile teknoloji kabul ve kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Atasoy, R. (2018). *Uluslararası yetişkin becerilerinin (PIAAC 2015) Türk milli eğitim sistemi açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Balbal, K., F. (2016). Honey & Mumford ve Mccarthy öğrenme stili modellerinin bulanık mantık tabanlı gerçekleştirimi ve performans analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Çam, E. (2017). *İlköğretim öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) düzeylerinin yaşam boyu öğrenme, özyeterlik düzeyleri ve hizmet içi eğitim gereksinimleri açısından incelenmesi: Muş/Bulanık örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Çavdar Ataman, E. (2019). *Etude comparative de deux centres d'auto-apprentissage du Français en Turquie et en France / Türkiye'de ve Fransa'da kendi kendine Fransızca öğrenme merkezlerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Demirer, M. (2018). *Mesleki eğitimde Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECVET) bağlamında mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması: Bir model önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Durak, A. (2019). *Ebeveyn arabuluculuğunun bazı değişkenlere göre incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Bartın.
- El Emrani, S., El Merzouqi, A., & Khaldi, M. (2017). The MOOC: Challenges and Opportunities from a Pedagogical View. *International Journal of Computer Applications*, 975, 25-29.
- Gökkaya, Z. (2014). Yetişkin eğitiminde yeni bir yaklaşım: oyunlaştırma. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 71-84.
- Gümüş, M. (2016). Yetişkinlerin açık ve uzaktan öğrenmeyi tercih etme nedenlerinin demografik özelliklerine göre andragojik bir yaklaşımla incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Gürkan, H. (2017). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Holford, J., Jarvis, P., Milana, M., Waller, R., & Webb, S. (2014). The MOOC phenomenon: toward lifelong education for all?, *International Journal of Lifelong Education*, 33(5), 569-572.
- Hylén, J. (2015). Mobile learning and social media in adult learning. *European Commission: Vocational Training and Adult Education*. <http://www.janhylen.se/wp-content/uploads/2015/04/Mobile-Learning-and-Social-Media-in-Adult-Learning.pdf>

- Küçükylmaz, Y. (2016). *Teaching English for specific purposes through the use of information and communication technologies and multimedia in Turkish Military Academy: A study on YouTube*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Loizzo, J., Ertmer, P. A., Watson, W. R., & Watson, S. L. (2017). Adult MOOC Learners as Self-Directed: Perceptions of Motivation, Success, and Completion. *Online Learning*, 21(2), n2.
- Öçal, F. N. (2017). *İlkokul öğretmenleri ve velilerin kendileri ile velilerin çocuklarına ilişkin dijital okuryazarlık yeterlilik algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özgülven, Ü. (2019). *Öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirmede kullanıcı eğitiminin rolü: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı.
- Özkorkmaz, M., A. (2016). *Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Selçuk, G. (2016). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ve öz-yeterlik inançlarının öğretmen yetiştirme programı kapsamında incelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Şahin, Z., & Yıldız-Durak, H. (2018). Yetişkinlerin Hayat Boyu Öğrenme Becerilerinin Geliştirilmesinde Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanımıyla İlgili Araştırmalardaki Güncel Eğilimlerle İlgili Bir İnceleme. *Eğitim Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 23-34.
- Topdağı, M. (2019). Ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanımının hayat boyu öğrenme tutumlarına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Uslu, A. (2019). *Geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere verilen uyum kurslarındaki dil öğretiminde teknolojinin yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız-Durak, H. Y., & Tekin, S. (2020). Öğretmenlerin hayat boyu öğrenme yeterliliklerinin kişisel ve mesleki değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 221-235.
- Yuqin, Y. (2014). Modeling Personalized Learning on MOOC. *China Educational Technology*, (6), 2. http://en.cnki.com.cn/Article_en/CJFDTotat-ZDJY201406002.htm

6. Extended Summary

Although instructional technology has become important at all levels of education, its importance for adult education and lifelong education has not been understood. In this context, in order to better benefit from lifelong learning opportunities in adult education, it is considered important to consider the opportunities and challenges of instructional technology. This issue is important for every individual to benefit from information technologies in the information society and increases the importance of the concept of lifelong learning. As a matter of fact, instructional technologies provide opportunities such as extending the access opportunities of lifelong learners, improving their interaction, increasing the quality of learning, encouraging them to benefit from learning opportunities, diversifying their opportunities to acquire new knowledge and skills, and offering a chance of equal opportunity. However, various difficulties are encountered in the use of instructional technology in the context of lifelong learning. The first of these difficulties is the lack of sufficient learning content and materials to meet the professional and personal development needs of adults and to meet their expectations in limited time. On the other hand, adults need individualized learning environments due to their different background knowledge, skills and competences and they are neglected. Based on all these situations, it can be said that education technologies offer many opportunities in addition to many opportunities for individuals to benefit from lifelong learning opportunities in the digital age. This study was carried out in Turkey graduate theses examined in the context of lifelong learning in the process of digitization emerging trends in the thesis, aimed to examine the opportunities and challenges.

Descriptive scanning model was used in this research. In the descriptive screening model, the situation / event or the current situation related to the subject is tried to be revealed. This study examined the context in Turkey thesis on the use of technology in lifelong learning and the emerging trends in the thesis, opportunities and challenges have been reported. In this study, document analysis was used to collect data in the context of descriptive scanning model. Theses at the national thesis center have been filtered in terms of lifelong learning and technology issues, and the appropriateness of the theses filtered has been checked. Advanced search options are used in national thesis databases to scan theses. "Lifelong learning + technology; "Lifelong learning + technology; It was scanned with the keywords "lifelong learning + technology". 28 theses were examined according to the purpose, 11 non-purpose theses were eliminated and 17 theses were examined. Theses determined in accordance with the purpose were examined in terms of "education level of the participants, age levels of the participants,

the learning area addressed, the instructional technology used, the variables discussed, the opportunities offered by digital technologies and the difficulties in using digital technologies". This study was carried out in May 2020. The screening studies cover the studies carried out in 5 years from 2016 until now. Studies were examined and codings were made under the themes determined in the context of the purpose. Frequencies and percentages were calculated under the relevant theme after the codings were completed. The findings are presented in accordance with the order of the research problems by using graphics and tables.

When the studies are examined, it is seen that technology-based application studies for adult design development and application are not rich enough. Another point that draws attention is the fact that students are preferred in the selection of the participants. It can be said that the number of participants is mostly 100 and above, therefore, attention is paid to working with large groups of participants in the studies examined. It is noteworthy that the studies examined did not focus solely on rural areas. In this context, it can be evaluated that there is a gap in the literature in terms of studies that examine lifelong learning and technology use studies in rural areas related to the subject. This issue can be addressed in future studies. It was observed that most of the studies examined in the research focused on knowledge, skills and competencies. When opportunities are evaluated, it is prominent that digital technologies provide personalized learning opportunities, provide flexible, effective, efficient training opportunities, enable the development of knowledge, skills and competencies without time and space constraints, and offer multimedia elements in the context of lifelong learning. When the difficulties are evaluated, digital technologies create opportunity inequality in the digital gap depending on the age and the region in the context of lifelong learning, limited infrastructure opportunities, cultural and belief-related situations, preventing the knowledge, skills and competence levels brought by adults to the learning environment, Financial situation problems, awareness situations can be listed.

Ek-1 Araştırma Kapsamında İncelenen Tezler

- Abbak, Y. (2018). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Akpınar, H., H. (2019). *Belediye çalışanlarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile teknoloji kabul ve kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Atasoy, R. (2018). *Uluslararası yetişkin becerilerinin (PIAAC 2015) Türk milli eğitim sistemi açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Balbal, K., F. (2016). *Honey & Mumford ve Mccarthy öğrenme stili modellerinin bulanık mantık tabanlı gerçekleştirimi ve performans analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Çam, E. (2017). *İlköğretim öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) düzeylerinin yaşam boyu öğrenme, özyeterlik düzeyleri ve hizmet içi eğitim gereksinimleri açısından incelenmesi: Muş/Bulanık örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Çavdar Ataman, E. (2019). *Etude comparative de deux centres d'auto-apprentissage du Français en Turquie et en France / Türkiye'de ve Fransa'da kendi kendine Fransızca öğrenme merkezlerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Demirer, M. (2018). *Mesleki eğitimde Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECVET) bağlamında mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması: Bir model önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Durak, A. (2019). *Ebeveyn arabuluculuğunun bazı değişkenlere göre incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Gümüş, M. (2016). *Yetişkinlerin açık ve uzaktan öğrenmeyi tercih etme nedenlerinin demografik özelliklerine göre andragojik bir yaklaşımla incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Gürkan, H. (2017). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Küçükylmaz, Y. (2016). *Teaching English for specific purposes through the use of information and communication technologies and multimedia in Turkish Military Academy: A study on YouTube*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Öçal, F. N. (2017). *İlkokul öğretmenleri ve velilerin kendileri ile velilerin çocuklarına ilişkin dijital okuryazarlık yeterlilik algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özgüven, Ü. (2019). *Öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirmede kullanıcı eğitiminin rolü: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı.
- Özkorkmaz, M., A. (2016). *Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Selçuk, G. (2016). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ve öz-yeterlik inançlarının öğretmen yetiştirme programı kapsamında incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Topdağı, M. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojileri kullanımının hayat boyu öğrenme tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Uslu, A. (2019). *Geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere verilen uyum kurslarındaki dil öğretiminde teknolojinin yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.